

Jaarrekening 2022

SSC-ICT

De jaarrekening 2022 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Directeur van het baten-lastenagentschap Shared Service Centrum ICT (SSC-ICT).

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting 2022	(2) Reali- satie 2022	(3)=(2)-(1) Verschil rea- lisatie en vastgestelde begroting	(4) Realisatie 2021
Totale baten	311.821	323.792	11.971	298.515
Totale lasten	318.621	321.611	2.990	295.439
Saldo van baten en lasten na belastingen	-6.800	2.181	8.981	3.076
Programmakosten Transitie SSC-ICT	0	6.984	6.984	15.270
Programmakosten Transformatie SSC-ICT	0	2.837	2.837	0
Saldo van baten en lasten uit reguliere activiteiten	-6.800	12.002	18.802	18.346
Totale kapitaaluitgaven	124.228	97.328	-26.900	95.233
Totale kapitaalontvangsten	73.800	48.581	-25.219	51.843

Conform model 3.32 – Samenvattende verantwoordingsstaat baten-lastenagentschap uit de Rijksbegrotingsvoorschriften 2022 zijn de:

Kapitaaluitgaven; de som van investeringen, eenmalige uitkeringen aan moederdepartement en aflossingen op leningen.

Kapitaalontvangsten: de som van desinvesteringen, eenmalige storting door moederdepartement en beroep op de leenfaciliteit.

Kapitaaluitgaven zijn:

- totaal investeringen	67.000	44.660	-22.340	54.191
- eenmalige uitkering aan moederdepartement	0	17.676	17.676	3.356
- aflossingen op leningen	57.228	34.992	-22.236	37.686
	124.228	97.328	-26.900	95.233

Kapitaalontvangsten zijn:

- totaal boekwaarde desinvesteringen	0	761	761	2.293
- eenmalige storting door het moederdepartement	6.800	13.000	6.200	9.000
- beroep op leenfaciliteit	67.000	34.820	-32.180	40.550
	73.800	48.581	-25.219	51.843

Bovenbeschreven tabel is conform de Rijksbegrotingsvoorschriften 2022 en opgenomen op basis van een instructie van FEZ-BZK. De post "eenmalige storting door het moederdepartement" betreft een storting door de klanten van SSC-ICT ten behoeve van het transitieprogramma.

1	Inleiding	4
2	Interne jaarrekening	5
2.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	5
2.2	Staat van baten en lasten	11
2.2.1	Baten	12
2.2.2	Lasten	14
2.3	Balans (voor resultaatbestemming)	20
2.3.1	Vaste activa	21
2.3.2	Vlottende activa	23
2.3.3	Eigen Vermogen	25
2.3.4	Voorzieningen	26
2.3.5	Langlopende schulden	27
2.3.6	Kortlopende schulden	28
2.3.7	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	30
2.3.8	Gebeurtenissen na balansdatum	30
2.4	Kasstroomoverzicht	31
2.5	Ondertekening en datering	32
2.6	Overige gegevens	33
2.6.1	Voorstel winstverdeling	33
2.6.2	Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	34
3	Bedrijfsvoeringparagraaf	35
3.1	Inleiding	35
3.2	Rechtmatigheid	35
3.3	Financieel- en Materieelbeheer	35
3.4	Overige aspecten bedrijfsvoering	36
	Fraude	37
4	Overzicht doelmatigheidsindicatoren	38

1 Inleiding

SSC-ICT is partner van en voor het Rijk. Samen met zeven ministeries werkt SSC-ICT aan een eigentijdse en compacte Rijksdienst. Naast de werkplekautomatisering wordt gewerkt aan de ontwikkeling en het beheer van applicaties, housing en hosting, en ICT-infrastructuren voor rijksgebouwen en tijdens evenementen. 40.000 ambtenaren werken via de ICT-omgeving. SSC-ICT beheert verder ruim 2.000 applicaties en ondersteunt internationale missies.

Het transitieprogramma SSC-ICT is in 2022 beëindigd. Hiermee is de organisatie beter toegerust op het leveren van standaard- en maatwerkdienstverlening aan de afnemers binnen het verzorgingsgebied. De resultaten zijn zichtbaar in de vorm van meer transparantie, een afname van de technische schuld en het oplossen van onvolkomenheden.

Na beëindiging van het transitieprogramma is gestart met de transformatie. Het doel is te werken aan het verhogen van de klantgerichtheid, het optimaliseren en moderniseren van de dienstverlening, het versterken van de digitale weerbaarheid en het verder ontwikkelen van talent en organisatie.

In 2022 is SSC-ICT verder gegaan met het faciliteren van het hybride werken in de vorm van het verstevigen van netwerkverbindingen en het uitrollen van vergadervoorzieningen over de vergaderzalen in het verzorgingsgebied. Hiermee is het tijd-, plaats- en apparaat onafhankelijk kunnen werken verder verbeterd. Daarbij heeft SSC-ICT last van krapte op de arbeidsmarkt in het algemeen en die op het gebied van ICT in het bijzonder.

Saldo van baten en lasten

In de jaarrekening worden, naast de reguliere activiteiten ook de kosten voor het Programma transitie alsmede voor de doorontwikkeling middels het transformatieprogramma verantwoord terwijl de dekking hiervan via het bestemmingsfonds op de balans verloopt (in jaar t+1). De kosten voor het programma transitie zijn meegenomen in de kostenbegroting van 2022. Ook kosten voor de doorontwikkeling middels de transformatie SSC-ICT worden verantwoord. Deze zijn niet meegenomen in de begroting omdat deze op dat moment nog niet bekend waren. Het financiële resultaat, *inclusief* de realisatie van de kosten voor de transitie en de transformatie komt uit op € 2,2 mln. positief. Na verrekening van de, via het bestemmingsfonds gedekte, transitie- en transformatiekosten á € 9,8 mln. komt het resultaat van de reguliere activiteiten over 2022 uit op € 12,0 mln. positief.

Het resultaat van de reguliere activiteiten komt uit op € 12,0 mln. positief. Dit wordt veroorzaakt door een hogere omzet van € 11,8 mln. t.o.v. de begroting. De begroting voor de lasten, *inclusief* € 6,9 mln. transitiekosten, is € 318,6 mln. Exclusief transitie is de begroting € 311,8 mln. De realisatie exclusief transitie en transformatiekosten komt uit op € 311,8 mln. Dit is gelijk aan de begroting.

De realisatie van de totale baten voor 2022 komt uit op € 323,8 mln. tegen een begroting van € 311,8 mln. Het verschil van € 12,0 mln. wordt veroorzaakt door een hogere omzet in de afname van mobiele apparatuur, accounts en vergadervoorzieningen. De omzet betreft uitsluitend generiek, gemeenschappelijk en klant specifiek. De bijzondere baten waren in 2022 nihil.

De gerealiseerde totale lasten, *inclusief* transitie en transformatie, komen uit op € 321,6 mln. ten opzichte van de geraamde € 318,6 mln. in de begroting. Dit is een verschil van € 3,0 mln. In de realisatie is € 9,8 mln. meegerekend voor de uitvoering van het transitie en transformatieprogramma. De totale kosten voor de reguliere activiteiten komen uit op € 311,8 mln. Dit is € 0,1 mln. lager dan begroot. Dit is met name het gevolg van hogere kosten voor externe inhuur en apparaatskosten ICT en lagere afschrijvingskosten.

2 Interne jaarrekening

2.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Het baten-lastenagentschap "Shared Service Centrum ICT" (SSC-ICT) heeft de jaarrekening opgesteld conform de comptabiliteitswet 2016, de rijksbegrotingsvoorschriften 2023 en de Regeling agentschappen. In de Regeling Agentschappen staat in artikel 26 dat de jaarrekening opgesteld moet worden conform de artikelen 361 tot en met 390, uitgezonderd artikel 365 tweede lid, artikel 383 en de artikelen 383a t/m 383e van Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek Boek 2.

Stelselwijzigingen

Geen.

Schattingswijziging

Geen.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs inclusief btw of vervaardigingprijs (inclusief een toerekenbaar deel van de apparaatskosten en andere direct toerekenbare kosten) verminderd met de cumulatieve lineaire afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Bij de waardering van immateriële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde. Indien er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is, wordt de realiseerbare waarde ten behoeve van de waardering van het actief geschat. Een bijzonder waardeverminderverslies wordt direct als een last verwerkt in de gespecificeerde staat van baten en lasten. Terugnemingen van waardeverminderingen worden op dezelfde wijze verwerkt als de waardevermindering waarop deze betrekking heeft.

Voor de verschillende categorieën immateriële vaste activa zijn de volgende afschrijvingstermijnen van toepassing:

Activum	Afschrijvingstermijn
Zelf ontwikkelde systemen	2 à 5 jaar
Software en licenties	2 à 5 jaar
Immateriële activa in ontwikkeling	Niet afschrijven

De geschatte economische levensduur van de immateriële vaste activa varieert van 2 tot 5 jaar. Afschrijvingen worden verantwoord vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand van ingebruikname (Go-live).

Zelf ontwikkelde systemen

Zelf ontwikkelde systemen betreft gebruikersapplicaties waarvan het gebruiksrecht is verworven

door het in eigen beheer laten bouwen van de software (in plaats van licenties van een softwarepakket aan te schaffen). De kosten van een onderzoeksfase mogen niet worden geactiveerd.

Software en licenties

De post software en licenties betreft computerprogramma's waarvoor het gebruiksrecht is verworven door licenties van een softwarepakket aan te schaffen.

Immateriële activa in ontwikkeling

Onder immateriële activa in ontwikkeling wordt de ontwikkeling van software in eigen beheer aangemerkt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs inclusief btw (inclusief een toerekenbaar deel van de apparaatskosten en andere direct toerekenbare kosten) verminderd met de cumulatieve lineaire afschrijvingen en indien van toepassing eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Afschrijvingen worden berekend volgens een vast percentage van de verkrijgingprijs op basis van de geschatte gebruiksduur van de betreffende materiële vaste activa. Afschrijvingen vinden plaats tot de restwaarde. Voor zover niet anders is vermeld, is de restwaarde op nihil gesteld. Afschrijvingen worden verantwoord vanaf de eerst dag van de maand volgend op de maand van ingebruikname.

Voor de verschillende categorieën materiële vaste activa zijn de volgende afschrijvingstermijnen van toepassing:

Activum	Afschrijvingstermijn
Installaties en inventarissen	5 à 10 jaar
Overige materiële vaste activa	2 à 10 jaar

Installaties en inventarissen:

De inrichting, zoals meubels, archiefsystemen en andere gebruiksvoorwerpen die bestemd zijn om gebruikt te worden binnen de organisatie. Inventaris kent een activeringsgrens > €1.000 per activum.

Overige materiële vaste activa

Binnen de overige materiële vaste activa is de post automatiseringsmiddelen de grootste component. De automatiseringsmiddelen bestaan uit datacenter/ actieve netwerkcomponenten, ICT-hulpmiddelen en andere hard- en software zoals hosting en connectiviteit. De activeringsgrens voor alle andere dan ICT-hulpmiddelen bedraagt > €1.000 per actief. ICT-hulpmiddelen betreffen onder andere de hardware werkplek (thin-clients, schermen etc.), laptops, tablets, printers en mobiele telefonie. Al deze ICT-voorzieningen worden geactiveerd.

De overige materiële vaste activa omvat ook de overige roerende goederen zoals vervoersmiddelen, technische installaties en verbouwingen. De vervoersmiddelen zijn onder andere dienst- en serviceauto's. De afschrijvingstermijn is 4 – 5 jaar. De verbouwingen en technische installaties zijn doorgevoerde niet eigenaars aanpassingen van gehuurde panden, die in 5-10 jaar worden afgeschreven. De activeringsgrens is € 1.000 per activum.

VLottende activa

Voorraden en onderhanden projecten

De post voorraden en onderhanden projecten bestaat uit projecten die in opdracht van derden worden uitgevoerd. Waardering vindt plaats tegen historische kostprijs inclusief een toerekenbaar deel van de apparaatskosten. De gedeclareerde termijnen worden in mindering gebracht op de stand.

Debiteuren

De debiteuren worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Overige vorderingen en overlopende activa

De overige vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de baten-lastenagentschap wordt onderverdeeld in de volgende componenten:

- Exploitatiereserve, dit zijn de opgebouwde reserves over de jaren t-n t/m t-1;
- Het onverdeeld resultaat, dit is het exploitatieresultaat over het jaar (t) waarop de verslaggeving betrekking heeft;
- Bestemmingsfonds, dit fonds wordt aangehouden ter financiering van het Programma Transitie SSC-ICT 2020 – 2023 en ter financiering van het Programma Transformatie 2022-2025.

De maximale grens van het eigen vermogen van SSC-ICT is gebonden aan een maximumomvang van 5% van de gemiddelde jaaromzet, berekend over de laatste drie jaar. Volgens de Regeling agentschappen artikel 27.4e. is het eigen vermogen van een baten-lastenagentschap gebonden aan een minimumomvang van 'nihil'. In geval van een negatief vermogen dient het moederdepartement het eigen vermogen aan te vullen tot 'nihil'. De directeur begrotingszaken van het Ministerie van Financiën heeft door middel van een brief, d.d. 28 februari 2022, met kenmerk 2022-0000041675, SSC-ICT-uitzondering verleend op Artikel 27 lid 4c om het bedrag van het Bestemming fonds voor het verslaggevingsjaar 2022 uit te zonderen van het maximale Eigen Vermogen. Tevens heeft de directeur begrotingszaken van het Ministerie van Financiën door middel van een brief, d.d. 9 februari 2023, met kenmerk 2023-0000025621, besloten genoemde uitzondering met één jaar te verlengen in het kader van de doorontwikkeling van SSC-ICT middels de transformatie. In het geval dat de maximale grens van het eigen vermogen wordt overschreden dient het surplus te worden afgedragen aan het moederdepartement.

De plaatsvervangend directeur-generaal Rijksbegroting van het Ministerie van Financiën heeft, door middel van een brief aan de directeur FEZ van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, d.d. 9 maart 2020 met kenmerk 2020-0000049834, ingestemd met het verzoek voor het inrichten van een bestemmingsfonds met eenzelfde looptijd als het transitieplan, te weten drie jaar (2020-2023). Daarmee verleent het Ministerie van Financiën een uitzondering op artikel 27 lid 4a en artikel 14 van de Regeling Agentschappen voor een periode van drie jaar (tot 2023).

Samenvatting van de Spelregels beleid en beheer bestemmingsfonds transitie en transformatie SSC-ICT

Doel

1. Het bestemmingsfonds heeft tot doel het financieren van de activiteiten die onderdeel uitmaken van het door de gedelegeerd eigenaar vastgestelde transitie- en transformatieplan.
2. Wijzigen van het doel van het bestemmingsfonds is niet mogelijk. Immers, daarmee zou de specifieke grondslag van dit bestemmingsfonds komen te vervallen.

3. Significante wijzigingen van in het transitie- en transformatieplan opgenomen activiteiten worden alleen op basis van goedgekeurde aanpassing van het transitie- en transformatieprogramma doorgevoerd. Hierbij wordt hetzelfde proces doorlopen als bij de instelling van het bestemmingsfonds. Een dergelijke wijziging is afgestemd met het bestuurlijk overleg SSC-ICT. De beoogde wijzigingen veranderen niet de scope van het bestemmingsfonds.

Omvang

- De totale toevoegingen aan het bestemmingsfonds mogen niet meer bedragen dan het totaalbedrag dat is opgenomen in het (geactualiseerde) transitie- en transformatieplan. Bij de start van de uitvoering van het transitieplan is de omvang vastgesteld op € 35 mln. Voor het transformatieplan is dit voor 2022 € 4,4 mln.
- In het geval van vertraging van projecten en activiteiten uit het transitie- en transformatieplanplan blijven de financiële middelen beschikbaar in het bestemmingsfonds.
- Onttrekkingen mogen niet tot gevolg hebben dat het bestemmingsfonds negatief wordt.
- Om het risico van 'kruisfinanciering', waarbij reguliere investeringen die normaal gesproken via de leenfaciliteit gefinancierd worden ten laste komen van het bestemmingsfonds, te voorkomen, komen geen investeringen in (im)materiele activa en/of afschrijvingen ten laste van het bestemmingsfonds.

Stortingen en onttrekkingen

Ten behoeve van inzicht en sturing is het belangrijk dat vorming van, toevoegingen en onttrekkingen aan het bestemmingsfonds per kwartaal worden gemonitord.

- a. Het benodigde bedrag van dit bestemmingsfonds wordt als volgt gestort:
  - circa 25 % bijdrage door de eigenaar
  - circa 25 % eigen bijdrage SSC-ICT (uit opgebouwd Eigen Vermogen)
  - circa 50% door de overige departementenDe storting door de overige departementen wordt per jaar bepaald door de liquiditeitsbehoefte van het transitieplan. De verdere uitwerking wordt geregeld in een stortingsschema. Dit schema zal eenmalig worden vastgesteld door het bestuurlijk overleg SSC-ICT en kan jaarlijks, met instemming van het bestuurlijk overleg SSC-ICT, worden bijgesteld. De verdeling van het aandeel van de overige departementen over die departementen geschiedt naar rato van de Dossier Financiële Afspraken (DFA)-bedragen 2019. De bepaling van de liquiditeitsbehoefte maakt onderdeel uit van de vaststelling en eventuele wijziging van het transitieprogramma.
- b. Eventuele resterende middelen aan het einde van het begrotingsjaar – als gevolg van afwijkingen tussen raming en realisatie – blijven onderdeel van het bestemmingsfonds bij SSC-ICT. Deze middelen blijven beschikbaar in het volgende begrotingsjaar (of volgende jaren). Indien noodzakelijk zal het stortingsschema hierop worden aangepast.
- c. Het SSC-ICT verwerkt de bijdragen van de departementen administratief middels jaarlijkse facturatie. Deze facturatie vindt plaats na vaststelling en –indien nodig- na wijziging van het transitieprogramma. Dit zal in het eerste kwartaal van het jaar gebeuren.

Aanvullende afspraak:

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft, na een afspraak in 2022 met het Ministerie van Financiën, de door de afnemers toegezegde bijdragen aan de kosten van het transitieprogramma van € 5,0 mln. in 2022 gestort in het bestemmingsfonds.

Looptijd en beëindiging

- a. Verlengen van de looptijd van het bestemmingsfonds geschiedt middels een voldoende gemotiveerd voorstel en besluit van de gedelegeerd eigenaar met instemming van het bestuurlijk overleg SSC-ICT en de directeur Begrotingszaken van het Ministerie van Financiën.

- b. Indien de looptijd van het bestemmingsfonds wordt verkort (bijvoorbeeld, omdat het doel op basis waarvan het bestemmingsfonds is gevormd op enig moment vervalt), dient het bestemmingsfonds te worden opgeheven.

Verantwoording

- a. Periodiek wordt een voortgangsrapportage voorgelegd aan de Financiële Adviesgroep, waarbij over de voortgang van de transitie wordt gerapporteerd. Het gaat hierbij om het plan, het deel dat toegewezen is en het deel dat afgerond is en heeft geleid tot een ont-trekking.
- b. Ten behoeve van het inzicht van het bestuurlijk overleg SSC-ICT wordt de jaarrekening en voortgangsrapportage geagendeerd voor het bestuurlijk overleg SSC-ICT en afnemersbe-raad;

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven (inkoopfacturen en direct toerekenbare kosten) die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen.

Pensioenregeling

Verplichtingen in verband met bijdragen aan pensioenregelingen worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarover de bijdragen zijn verschuldigd.

De pensioenregeling van de medewerkers van het SSC-ICT is ondergebracht bij het Pensioenfonds ABP. Deze regeling betreft een toegezegde pensioenregeling. In het geval van een tekort bij het Pensioenfonds ABP heeft het SSC-ICT echter geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdra-gen anders dan hogere toekomstige premies. Op grond van RJ 271 wordt de pensioenregeling in het jaarverslag verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling. Ten aanzien van eventuele overschotten of tekorten in het Pensioenfonds ABP die van invloed zijn op de in de toekomst door het SSC-ICT te betalen premies is op dit moment geen informatie beschikbaar.

De dekkingsgraad bedraagt op 31 december 2022 110,9% (bron: website ABP d.d. 26 januari 2023).

Langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen leningen met een looptijd van langer dan één jaar. Het gedeelte van de leningen dat wordt afgelost in het komende boekjaar, is opgenomen onder de kortlopende schulden.

De schulden bestaan uit leningen bij het Ministerie van Financiën ter financiering van (Im)materiële vaste activa, conform de Regeling agentschappen.

Kortlopende schulden

De posten crediteuren, belastingen en premies sociale lasten, kortlopend deel leningen bij het Minis-terie van Financiën en de overige schulden en overlopende passiva zijn opgenomen tegen nominale waarden. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen worden in de toelichting opgenomen tegen de nominale waarde. Indien mogelijk wordt ook toegelicht:

- de schatting van het financiële effect van de verplichting;
- een indicatie van de onzekerheden met betrekking tot het bedrag of het moment van betaling;
- de mogelijkheid van enigerlei vergoeding.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn.

De resultaten zijn berekend op basis van historische kostprijzen, waarbij de baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Baten

De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de ICT-dienstverlening en andere activiteiten zijn gerealiseerd/ geleverd, onder aftrek van kortingen.

Bijzondere baten

De bijzondere baten zijn de baten die voortvloeien uit incidentele gebeurtenissen.

Lasten

Lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Bijzondere lasten

De bijzondere lasten zijn lasten die voortvloeien uit incidentele gebeurtenissen.

Vennootschapsbelasting

Over het behaalde fiscale resultaat ten behoeve van voor private derden verrichte activiteiten wordt vennootschapsbelasting berekend.

Programma Transitie SSC-ICT

De gerealiseerde kosten ten behoeve van het Programma Transitie SSC-ICT, bestaat uit direct toewijsbare kosten voor personeel (zowel voor interne als externe medewerkers), materieel en huisvesting.

Programma Transformatie SSC-ICT

De gerealiseerde kosten ten behoeve van het Programma Transformatie SSC-ICT, bestaan uit direct toewijsbare kosten voor personeel (zowel voor interne als externe medewerkers), materieel en huisvesting.

2.2 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten van het baten-lastenagentschap SSC-ICT (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) vastgestelde begroting 2022	(2) Realisatie 2022	(3)=(2)-(1) Verschil realisatie en vastgestelde begroting	(4) Realisatie 2021
Baten				
- Omzet	311.821	323.685	11.864	298.515
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	74.003	92.410	18.407	82.566
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	237.203	230.479	-6.724	215.090
<i>waarvan omzet derden</i>	615	796	181	859
Rentebaten	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	107	107	0
Bijzondere baten	0	0	0	0
Totaal baten	311.821	323.792	11.971	298.515
Lasten				
Apparaatskosten	260.857	273.377	12.520	248.162
- Personele kosten	137.888	143.392	5.504	133.503
<i>waarvan eigen personeel</i>	93.888	89.398	-4.490	87.787
<i>waarvan inhuur externen</i>	37.881	51.988	14.107	44.217
<i>waarvan overige personele kosten</i>	6.119	2.006	-4.113	1.499
- Materiële kosten	122.969	129.985	7.016	114.659
<i>waarvan apparaat ICT</i>	97.849	107.291	9.442	93.613
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	19.245	21.190	1.945	19.313
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	5.875	1.504	-4.371	1.733
Rentelasten	0	441	441	0
Afschrijvingskosten	57.764	42.294	-15.470	44.653
- Materieel	54.539	37.496	-17.043	36.733
<i>waarvan apparaat ICT</i>	54.539	37.496	-17.043	36.733
<i>waarvan overige materiële afschrijvingskostenkosten</i>	0	0	0	0
- Immaterieel	3.225	4.798	1.573	7.920
Overige lasten	0	5.496	5.496	2.620
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	0	4.735	4.735	327
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	0	761	761	2.293
Totaal lasten	318.621	321.608	2.987	295.435
Saldo van baten en lasten uit alle activiteiten	-6.800	2.184	8.984	3.080
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	3	3	4
Saldo van baten en lasten na belastingen	-6.800	2.181	8.981	3.076
Programmakosten transitie SSC-ICT	0	6.984	6.984	15.270
Programmakosten transformatie SSC-ICT	0	2.837	2.837	0
Saldo van baten en lasten uit reguliere activiteiten	-6.800	12.002	18.802	18.346

Toelichting op de staat van baten en lasten

De directeur begrotingszaken van het Ministerie van Financiën heeft door middel van een brief, d.d. 9 februari 2021, met kenmerk 2021- 0000028516, SSC-ICT uitzondering verleend op:

Model 3.33 RBV om het format aan te passen van de Staat van baten en lasten voor de verslaggevingsjaren 2020 tot en met 2022. Tevens heeft de directeur begrotingszaken van het Ministerie van Financiën door middel van een brief, d.d. 9 februari 2023, met kenmerk 2023-0000025621, besloten genoemde uitzondering met één jaar te verlengen in het kader van de doorontwikkeling van SSC-ICT middels de transformatie. Daardoor wordt een duidelijk onderscheid aangebracht in het saldo van baten en lasten van de transitie en de transformatie enerzijds en het saldo van baten en lasten uit de reguliere activiteiten anderzijds. De Programmakosten transitie en transformatie SSC-ICT worden gefinancierd uit het bestemmingsfonds (balanspost). Deze boeking zal plaatsvinden op basis van het besluit van de eigenaar inzake de verdeling van het resultaat. Dit zal ieder jaar plaatsvinden te beginnen op 1 januari 2021. Het huidige bestemmingsfonds wordt voortgezet ten behoeve van de doorontwikkeling van SSC-ICT middels de transformatie SSC-ICT.

2.2.1 Baten

Omzet

De omzet komt voort uit de met de departementen overeengekomen ICT-dienstverlening. Dit betreffen generieke, gemeenschappelijke en specifieke diensten.

	x € 1.000		
Omschrijving	Vastgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Moederdepartement	74.003	92.410	82.566
Overige departementen	237.203	230.479	215.090
Derden	615	796	859
Totaal	311.821	323.685	298.515

In de omzet zijn geen bijdragen begrepen, ten behoeve van de bedrijfsvoering, verkregen van het moederdepartement.

	x € 1.000		
Omschrijving	Vastgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Generiek	9.355	8.839	10.835
Gemeenschappelijk	268.166	280.823	259.830
Klantspecifiek	34.300	34.023	27.850
Totaal	311.821	323.685	298.515

De realisatie van de totale baten voor 2022 komt uit op € 323,8 mln. In de begroting is de raming € 311,8 mln. Het verschil van € 12,0 mln. ten opzichte van de begroting, is het resultaat van prijsstijgingen en een stijging in de afname van mobiele apparatuur, accounts en vergadervoorzieningen. De omzet betreft uitsluitend generiek, gemeenschappelijk en klant specifiek.

Generiek betreft de bijdragen van de departementen voor de dekking van de exploitatiekosten van

de rijksbrede ICT-voorzieningen: Rijksportaal, Samenwerkingsfunctionaliteit (SWF), Single Sign On Rijk (SSOn) en DWR Infra. Deze bijdragen zijn vastgesteld door de ICBR op basis van de notitie Kostenverdeling rijksbrede ICT-voorzieningen van CIO Rijk. Gemeenschappelijk betreft de omzet uit de dienstverleningsafspraken (DVA's). Klant specifiek betreft hoofdzakelijk de omzet van maatwerk en overige klant specifieke dienstverlening.

De realisatie van generiek en gemeenschappelijk komt uit op € 289,7 mln. tegen een begroting van € 277,5 mln. Het verschil van € 12,2 mln. wordt voornamelijk verklaard door een toename in uitgifte van extra voorzieningen in relatie tot het hybride werken waaronder ook de Audiovisuele dienstverlening op locaties. In de begroting was beperkt rekening gehouden met een stijging van het aantal gebruikers.

Voor klant specifieke baten is de realisatie € 34,0 mln. en is nagenoeg gelijk aan de raming.

Specificatie van omzet en bijdrage moederdepartement		
	x € 1.000	
Omschrijving	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Waarvan generiek	707	875
Waarvan gemeenschappelijk	78.191	71.356
Waarvan klant specifiek	13.512	10.335
Waarvan bijdrage van het moederdepartement	0	0
Totaal	92.410	82.566

De omzet moederdepartement is € 92,4 mln. Dit is € 9,8 mln. hoger dan in 2021. Bij het moederdepartement zijn naast de gestegen kosten en aantallen ook de gestegen kosten voor huisvesting (energie) in de realisatie verwerkt.

Rentebaten

De rentebaten over 2022 waren nihil.

Vrijval voorzieningen

	x € 1.000		
Omschrijving	Vastge- stelde be- groting 2022	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Vrijval voorziening dubieuze debiteuren	0	107	0
Vrijval voorziening onderhoud licenties	0	0	0
Totaal	0	107	0

De vrijval voorzieningen over 2022 betreft een dispuut welke in 2021 was voorzien. De klant heeft de factuur betaald in 2022.

Bijzondere baten

In 2022 zijn geen bijzondere baten gerealiseerd.

2.2.2 Lasten

Apparaatskosten

a. Personele kosten

Het gemiddelde aantal fte's ambtelijk personeel over 2022 bedroeg 980,5 fte. In 2021 was dit gemiddeld 984,5. De bijbehorende gemiddelde loonsom komt daarmee uit op € 91.176. Onderstaande overzichten geven een verdieping in de gerealiseerde personele- en materiële kosten.

Specificatie van de personele kosten

Omschrijving	Vastgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	x € 1.000
			Realisatie 2021
Eigen personeel	93.888	89.398	87.787
Inhuur externen	37.881	51.988	44.217
Overige personele kosten	6.119	2.006	1.499
Totaal	137.888	143.392	133.503

De realisatie van de personele lasten komt uit op € 143,4 mln. Dit is totaal € 5,5 mln. hoger dan de begroting. Het verschil wordt vooral veroorzaakt door de realisatie van personele kosten voor het transitieprogramma alsook de transformatie SSC-ICT. Dit is met name zichtbaar bij de kosten voor externe inhuur. Deze komen € 14,1 mln. hoger uit dan geraamd. Het gaat dan om de benodigde duurdere externe inhuur voor reguliere werkzaamheden als gevolg van de lagere bezetting ambtelijk personeel enerzijds en voor transitie- en transformatie anderzijds. Voor het transitieprogramma (€ 6,9 mln.) en de transformatie (€ 2,8 mln.) is in totaal € 9,7 mln. verwerkt in de realisatie.

De gerealiseerde kosten voor eigen personeel komt uit op € 89,4 mln. ten opzichte van de begroting van € 93,9 mln. Dit is in totaal € 4,5 mln. lager dan geraamd. In de begroting was rekening gehouden met kosten voor het transitieprogramma maar door de lager bezetting intern personeel is hiervoor externe inhuur noodzakelijk geweest. Wel is in de realisatie € 2,5 mln. verwerkt voor de gevolgen van het cao-akkoord van 2022 (loonafspraken en een eenmalige uitkering).

De kosten voor externe inhuur zijn begroot op € 37,9 mln. De realisatie is € 52,0 mln. Dit is € 14,1 mln. hoger dan begroot. In de realisatie is € 2,4 mln. verwerkt voor externe inhuur in het kader van de transformatie. Naast de stijging van tarieven is ook het aantal fte externe inhuur hoger dan geraamd.

De overige personeelskosten betreft voornamelijk reiskosten woon-werkverkeer en opleidingskosten. Als gevolg van het hybride werken zijn met name de reiskosten laag. In de begroting was hiermee nog geen rekening gehouden.

Geraamde en gerealiseerde fte's			
	Vastgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Ambtelijk personeel (x 1fte)	1.081,0	980,5	984,5
Gemiddelde kosten per fte (x € 1,00)	86.853	91.176	89.169
Extern personeel (x 1 fte)	237,3	299,7	251,6
Gemiddelde inhuur per fte (x € 1,00)	159.638	173.467	175.743

Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
Externe inhuur t.o.v. totale fte's	22,1%	16,0%	20,9%	20,4%	23,4%

WNT

Er zijn geen functionarissen die in 2022 een bezoldiging boven het toepasselijke bezoldigingsmaximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2022 geen functionarissen die hun werkzaamheden als topfunctionaris hebben neergelegd en die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar aangemerkt worden als topfunctionaris. Er zijn in 2022 geen ontslaguitkeringen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd. Er zijn geen functies als leidinggevend topfunctionaris bij andere instellingen(en) die op grond van de WNT gemeld en openbaar gemaakt moeten worden. Er zijn geen functionarissen bij SSC-ICT werkzaam geweest in 2022 die voldoen aan de definitie van topfunctionaris zoals vastgelegd in de WNT.

b. Materiële kosten

Specificatie materiële kosten:

Omschrijving	Vastgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	x € 1.000
			Realisatie 2021
waarvan apparaat ICT	97.849	107.291	93.613
waarvan bijdrage aan SSO's	19.245	21.190	19.313
waarvan overige materiële kosten	5.875	1.504	1.733
Totaal	122.969	129.985	114.659

De realisatie van de apparaatskosten ICT en de overige materiële kosten tezamen komt uit op € 108,8 mln. Dit is € 5,0 mln. meer dan de begroting. Dit is het gevolg van prijsstijgingen op de markt en het tekort aan grondstoffen als gevolg van internationale maatregelen in het kader van de oorlog in Oekraïne.

De realisatie van de bijdragen aan SSO's is € 21,2 mln. Dit is € 1,9 mln. hoger dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door gestegen energiekosten.

Rentelasten

Het ministerie van Financiën berekend per september 2022 rekening-courantrente. Over 2022 komt dit uit € 0,4 mln.

Afschrijvingskosten

In onderstaande tabel is per groep activa de hoogte van de afschrijvingskosten weergegeven.

Omschrijving	Vastgestelde begroting 2022	Realisa- tie 2022	x € 1.000
			Realisa- tie 2021
Werkplek		3.057	3.489
Laptop		13.832	10.511
Mobiele devices		739	1.066
Mobiele telefonie		4.386	4.960
Datacenter		9.374	9.312
Hardware		2.908	3.983
Connectivity		1.512	2.116
Inrichting & Inventaris		1.364	973
Technische installaties		314	313
Verbouwing		10	10
Totaal afschrijvingskosten materiële vaste activa	54.539	37.496	36.733
Software en licenties		4.246	6.305
Zelf ontwikkelde systemen		552	1.615
Totaal afschrijvingskosten immateriële vaste activa	3.225	4.798	7.920
Totaal	57.764	42.294	44.653

De realisatie van de afschrijvingslasten, materieel en immaterieel, komt uit op € 42,3 mln. In de begroting was hiervoor € 57,8 mln. begroot. Het verschil wordt veroorzaakt door het achterblijven van investeringen. Dit wordt veroorzaakt door de lage personele capaciteit. Tevens lopen sommige LCM-activiteiten vertraging op door het niet tijdig kunnen leveren door leveranciers (o.a. door een chip tekort).

Overige lasten

a. Dotaties voorzieningen

Omschrijving	Vastgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	x € 1.000
			Realisatie 2021
Dotatie voorziening onderhoud licenties	0	1.398	220
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	0	3.337	107
Totaal	0	4.735	327

Totaal is € 4,7 mln. gedoteerd aan de voorzieningen. Onderhoud licenties heeft betrekking op de licenties die per 31 december niet in eigen gebruik zijn genomen of in bruikleen zijn uitgegeven aan afnemers. Dubieuze debiteuren betreft 2 dispuut facturen van tezamen € 3,3 mln.

b. Bijzondere lasten

Omschrijving	Vastgestelde be- grotting 2022	Realisatie 2022	x € 1.000
			Realisatie 2021
Resultaat desinvesteringen	0	761	2.293
Totaal	0	761	2.293

Hiervoor was in de begroting geen bedrag opgenomen. De realisatie van de bijzondere lasten komt op uit op € 0,7 mln. (im)materiële desinvesteringen van met name mobiele apparaten die vervroegd worden afgeschreven, bijvoorbeeld vanwege diefstal of verlies maar ook bij dusdanige beschadiging dat ze niet langer bruikbaar zijn.

Programmakosten transitie SSC-ICT

Voor de uitvoering van het Transitieprogramma (PTR) is middels een Bestemmingsfonds € 35,0 mln. beschikbaar gesteld. Aanleiding voor het PTR was een adviesrapport van KPMG voor een verbetertraject binnen de SSC-ICT-organisatie op weg naar een adequate IT-dienstverlenende organisatie. Het door KPMG in 2019 becijferde benodigde budget bedroeg tussen de € 88 en € 125 mln. In dat licht bezien is de € 35 mln. dus slechts een goede start maar is er zeker nog een weg te gaan qua structurele verbeteringen die de directie beoogd met het meerjarige transitie/ transformatie traject.

Tot 1 april 2022 was er sprake van een Transitie-programma-organisatie. Daarna zijn de projecten onder verantwoordelijkheid van de Business Units en/C-onderdelen gekomen waarbij er centrale regie is gevoerd door CTO-PPMO. Per 31 augustus 2022 is de transitie-fase beëindigd en wordt deze vervolgd door de transformatie-fase. Van de totaal beschikbare € 35,0 mln. resteert een bedrag € 2,3 mln. Dit bedrag zal worden gebruikt voor financiering van de transformatie. Een aantal transitieprojecten (met name een aantal security projecten) lopen ook door in de transformatie-fase. In onderstaand schema is het financieel verloop van het programma transitie per spoor weergegeven.

Begroting en realisatie transitiekosten 2020 tot en met 2022

Sporen	Begro- ting	2020	2021	2022	Totaal	Rest
Organisatie	3.576,0	1.231,2	1.909,5	1.308,3	4.449,0	-873,0
Sturing	3.021,0	2.072,7	2.767,9	941,5	5.782,1	-2.761,1
Dienstverlening	8.320,2	3.010,5	2.871,6	885,0	6.767,1	1.553,1
Security	12.892,0	806,0	2.847,9	2.196,7	5.850,6	7.041,4
Techniek	3.962,0	763,2	1.836,1	1.001,5	3.600,8	361,2
TPMO	3.260,3	2.335,6	2.802,5	604,6	5.742,7	-2.482,4
Indirect		274,5	234,2	46,5	555,2	-555,2
TOTAAL	35.031,5	10.493,7	15.269,7	6.984,1	32.747,5	2.284,0

Spoor organisatie:

Dit spoor is als één bedrag begroot en op dat moment niet verder onderverdeeld naar werkpakketten. De hogere realisatie van € 0,9 mln. vloeit o.a. voort uit dat gaandeweg het programma meer aandacht voor ketenmanagement noodzakelijk is geacht en zijn er middelen vrijgemaakt voor capaciteit op de bedrijfsbureaus om doorvoeren van veranderingen beter mogelijk te

maken. Binnen dit spoor is het Organisatie & formatierapport gerealiseerd inclusief het plaatsingsproces, tevens vond de conversie plaats van de nieuwe organisatiestructuur binnen de verschillende bedrijfsvoeringssystemen. Op basis van de vastgestelde managementprofielen is gewerkt aan ontwikkelopdrachten die bijdragen aan verbetering van houding.

De sporen Sturing en Dienstverlening kennen qua onderwerpen een zekere overlap en raakvlakken. Hiermee is zeker een deel van het overschot op het ene spoor en tekort op andere spoor mede verklaart. Deze verschillen zijn in de jaarrekening 2021 uitgebreid toegelicht.

Spoor Security

Qua initiële begroting is destijds een raming becijferd en gekoppeld aan te verwachten activiteiten door de toenmalige spoomanager die voortijdig het programma heeft verlaten in Q1-2020. Zijn opvolger heeft het spoor opnieuw georganiseerd en daaraan een nieuwe realistische begroting gekoppeld. Dit betekende concretere doelen en onderwerpen als o.a. IAM, Hardening en oplossen ADR-bevindingen. Van een koppeling tussen initiële begroting en werkbegrotingen vervolgens is dus geen sprake. Gewerkt is aan het verhogen en verbeteren van het risico bewustzijn, verbeteren van de beveiliging van systemen (middels het roll-based accesmanagement) en het oplossen van de ADR bevindingen. Tevens is het hardeningsbeleid verder geconcretiseerd middels maatregelen in de ICT infrastructuur. Van het overschot van € 2,3 mln. zal overigens een belangrijk deel naar doorlopende security-projecten in de transformatie-fase gaan.

Spoor Techniek

Voor wat betreft de begroting geen opmerkingen gezien de geringe procentuele afwijking van de realisatie. Binnen het Life Cycle Management (LCM) zijn Windows2008 servers en SQL databases 2008 en 2012 voor het merendeel uitgefaseerd. Dit nadat de hierop werkende klant specifieke applicaties opnieuw zijn geïnstalleerd en getest op de nieuwe Windows 2016 (of 2019) server- en/of databaseomgeving. Hierdoor neemt standaardisatie en leveringsbetrouwbaarheid toe.

TPMO

Voor TPMO bedraagt de realisatie ca € 2,5 meer dan oorspronkelijk begroot. In de jaren 2020 en 2021 is het programma belast voor huisvestingslasten ad € ca 0,8 mln. Deze lasten waren niet groot. Daarnaast is naar aanleiding van een Gateway-review de formatie uitgebreid met een tweetal QA/QC-functionarissen die initieel niet waren begroot.

Programmakosten transformatie

Omdat de bemensing meer tijd vergde dan verwacht is vertraging opgelopen bij de uitvoering van de verschillende projecten.

Optimaliseren en moderniseren dienstverlening

In 2022 is op het gebied van het optimaliseren en moderniseren van de dienstverlening de AppPod Shared in gebruik genomen. Tevens is het Azure platform, vanuit Cloud Competence Center, technisch opgeleverd.

Versterken van de digitale weerbaarheid

Op gebied van het versterken van de digitale weerbaarheid is vanuit BIAM het proces rond aanvraag en intrekken van een beheerrol 90% gereed en de eerste teams gemigreerd naar nieuwe beheerplatform, vanuit SOC 2.0 zijn de compliance rapportage voor kwetsbaarheden in test beschikbaar. Daarnaast is het programma van eisen opgesteld voor EDR

Verhogen klantgerichtheid

Op het gebied van klantgerichtheid verhogen is de offertegoedkeuring via DigiDoc online en de roadmap opgesteld voor structurele inbedding van binnenlandse zaken dienstverleningen.

Ontwikkeling talent en organisatie

Voor het thema talent & organisatie is de wervingsstrategie geïmplementeerd in de lijn. Ook is een leiderschapsdag georganiseerd met de focus op o.a. transformatie.

2.3 Balans (voor resultaatbestemming)

	Balans 2022	Balans 2021
Activa		
Vaste activa	86.291	84.685
Immateriële vaste activa	7.658	9.527
Materiële vaste activa	78.633	75.158
<i>waarvan installaties en inventarissen</i>	<i>5.526</i>	<i>6.689</i>
<i>waarvan overige materiële vaste activa</i>	<i>73.107</i>	<i>68.469</i>
Vlottende activa	78.569	62.559
Voorraden en onderhanden projecten	13.124	5.758
Debiteuren	8.049	9.575
Overige vorderingen en overlopende activa	45.093	44.594
Liquide middelen	12.303	2.632
Totaal activa	164.860	147.244
Passiva		
Eigen Vermogen	30.952	33.446
Exploitatiereserve	14.534	13.864
Bestemmingsfonds	14.237	16.506
Onverdeeld resultaat	2.181	3.076
Voorzieningen	1.398	0
Langlopende schulden	44.776	45.341
Leningen bij het Ministerie van Financiën	44.776	45.341
Kortlopende schulden	89.735	68.457
Crediteuren	17.058	9.712
Belastingen en premies sociale lasten	132	221
Kortlopend deel leningen bij het Ministerie van Financiën	34.183	33.790
Overige schulden en overlopende passiva	36.362	24.734
Totaal passiva	164.860	147.244

2.3.1 Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Overige materiële vaste activa	Installatie en inventaris	Totaal materiële vaste activa
			x € 1.000
Aanschafwaarde	330.393	11.037	341.430
-/- Cum. waardeverminderingen en afschrijvingen	-261.924	-4.348	-266.272
Boekwaarde per 1-1-2022	68.469	6.689	75.158
Mutaties in 2022			
Investeringen	41.187	544	41.731
-/- Desinvesteringen	-18.430	-29	-18.459
Afschrijving op desinvesteringen	17.689	9	17.698
-/- Afschrijvingen	-35.808	-1.687	-37.495
Saldo mutaties in 2022	4.638	-1.163	3.475
31-12-2022			
Aanschafwaarde	353.150	11.552	364.702
-/- Cum. waardeverminderingen en afschrijvingen	-280.043	-6.026	-286.069
Boekwaarde per 31-12-2022	73.107	5.526	78.633

In 2022 zijn o.a. investeringen gedaan in laptops en tablet (€ 13,8 mln.) en mobiele devices (€ 5,0 mln.) ten behoeve van het rijksbreed mobiel werken en uitbreiding van datacenter hosting (9,4 mln.).

Overeenkomst operational lease

Begin 2021 heeft SSC-ICT met één leverancier een nadere overeenkomst (binnen de Raamovereenkomst ICT Werkomgeving Rijk 2016) afgesloten voor het gebruik van een leaseconstructie voor mobiele telefoons en tablets.

Het contract voorziet enerzijds in een kosten besparing (operational lease is goedkoper dan koop) en anderzijds in een bijdrage aan circulariteit. Het inregelen van het contract heeft in de eerste helft van 2021 plaatsgevonden. SSC-ICT betaalt per maand leasebedragen voor de apparatuur. Daarnaast is ingeregeld dat de totale leasetermijn 36 maanden per device is. Gedurende de looptijd zal het toestel binnen het verzorgingsgebied van SSC-ICT worden ingezet. Tussentijds beëindigen zal alleen plaats vinden in geval van schade door onkundig gebruik.

De economische levensduur van de betrokken apparatuur is langer dan de gebruiksduur binnen SSC-ICT. De betrokken apparatuur gaat namelijk terug naar de fabrikant. De betrokken fabrikant is verantwoordelijk voor de her-inzetbaarheid van de geleverde apparatuur, waarbij 80% klaar wordt gemaakt voor een 2^e gebruiksduur. De overige toestellen worden uit elkaar gehaald, waarbij 98% her

inzetbaarheid van de grondstoffen wordt gerealiseerd. Hierdoor is een kostenbesparing mogelijk voor SSC-ICT en wordt tevens een bijdrage gedaan aan de circulaire doelstellingen van de rijksoverheid.

De gerealiseerde leasekosten in 2022 komen uit op € 4,0 mln. In onderstaande tabel zijn de toekomstige betalingen m.b.t. de leaseobjecten opgenomen.

Niet in balans opgenomen toekomstige leasebetalingen

Objecten	x € 1.000		
	2023	2024	2025
Mobiele telefoon	3.483,9	2.602,4	440,0
Tablet	1.680,5	1.144,4	337,3
Totaal	5.164,4	3.746,8	777,3

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	x € 1.000		
	Zelf ontwikkelde systemen	Software en licenties	Totaal Immateriële vaste activa
Aanschafwaarde	11.318	54.095	65.413
-/- Cum. waardeverminderingen en afschrijvingen	-10.669	-45.217	-55.886
Boekwaarde per 1-1-2022	649	8.878	9.527
Mutaties in 2022			
Investerings	0	2.929	2.929
Overige mutaties in de boekwaarde	0	0	0
-/- Desinvesteringen	0	0	0
Afschrijving op desinvesteringen	0	0	0
-/- Bijzondere waardeverminderingen		0	0
-/- Afschrijvingen	-552	-4.246	-4.798
Saldo mutaties in 2022	-552	-1.317	-1.869
31-12-2022			
Aanschafwaarde	11.318	57.024	68.342
-/- Cum. waardeverminderingen en afschrijvingen	-11.221	-49.463	-60.684
Boekwaarde per 31-12-2022	97	7.561	7.658

2.3.2 Vlottende activa

Vorraden en onderhanden projecten

	x € 1.000	
Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Onderhanden projecten	13.124	5.758
Totaal	13.124	5.758

De post onderhanden projecten bestaat uit projecten die in opdracht van departementen en derden worden uitgevoerd. Per 31 december 2022 had SSC-ICT 262 maatwerkprojecten onder handen. Eind 2021 waren dit nog 212 maatwerkprojecten.

De stand van de onderhanden projecten kan als volgt worden gespecificeerd:

	x € 1.000	
Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Onderhanden projecten moederdepartement	3.196	1.505
Onderhanden projecten overige departementen	9.918	4.243
Onderhanden projecten derden	10	10
Totaal	13.124	5.758

Debiteuren

De stand van de debiteuren kan als volgt worden gespecificeerd:

	x € 1.000	
Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Debiteuren moederdepartement	4.248	2.839
Debiteuren overige departementen	6.887	6.702
Debiteuren derden	251	141
Totaal	11.386	9.682
-/- Voorziening dubieuze debiteuren	-3.337	-107
Totaal	8.049	9.575

Per vordering wordt bezien of er dispuut bestaat over de betaling van de vordering en zo ja wat de kans is dat de vordering niet betaald wordt. Het bedrag wat hieruit volgt eind 2022 is € 3,3 mln.

Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt:

Omschrijving	x € 1.000				
	Stand per 31-12-2021	Vrijval 2022	Dotatie 2022	Onttrekking 2022	Stand per 31-12-2022
Voorziening dubieuze debiteuren	107	-107	3.337	0	3.337
Totaal	107	-107	3.337	0	3.337

De debiteuren zijn onderstaand naar ouderdom opgebouwd:

Omschrijving	x € 1.000
	31-12-2022
0-90 dagen	11.356
91-180 dagen	30
181-360 dagen	0
ouder dan 360 dagen	0
Totaal	11.386

Vanwege het risico op oninbaarheid van twee van de openstaande posten in de categorie 0-90 dagen is er een voorziening dubieuze debiteuren nodig per 31 december 2022 van € 3,3 mln.

Overige vorderingen en overlopende activa

De overige vorderingen en overlopende activa zijn als volgt uit te splitsen:

Omschrijving	x € 1.000	
	31-12-2022	31-12-2021
Vooruitbetaalde kosten	33.860	36.405
Overige vorderingen	3.599	197
Nog te factureren bedragen	7.634	7.992
Totaal	45.093	44.594

In de vooruitbetaalde kosten zijn facturen opgenomen voor licenties (8,2 mln.), onderhoud en supportkosten (€ 12,9 mln.), en leasekosten (€ 12,4 mln.) welke een looptijd hebben van langer dan een jaar. In het saldo vooruitbetaalde kosten 2021 ad € 36,4 mln. is een bedrag verwerkt á € 2,5 mln. wat betrekking heeft op de post overige vorderingen. Vanaf 2022 wordt dit ook op deze wijze gepresenteerd.

Liquide middelen

Omschrijving	x € 1.000	
	31-12-2022	31-12-2021
Rekening courant Rijkshoofdboekhouding	12.302	2.631
Voorraad cadeaubonnen	1	1
Totaal	12.303	2.632

De stijging van het saldo op de Rekening Courant Rijkshoofdboekhouding wordt onder andere verklaard door het niet volledig afroepen van leningen voor de gedane investeringen in 2021. In 2021 heeft SSC-ICT, na verrekening van desinvesteringen, voor € 51,2 mln. geïnvesteerd en voor € 40,6 mln. beleend bij het ministerie van Financiën. SSC-ICT heeft voor € 10,6 mln. zelf gefinancierd waardoor het saldo liquide middelen in 2021 laag is. In 2022 is tevens ter verbetering van de liquiditeitspositie, eind 2022, een betalingsrun van € 18,9 mln. on-hold gezet en is een hogere omzet gerealiseerd.

2.3.3 Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de exploitatiereserve en het onverdeeld resultaat uit het verslagjaar. Op grond van 5% van de gemiddelde omzet over de jaren 2020 tot en met 2022, bedraagt de maximaal toegestane stand van het eigen vermogen € 15,054 mln. Conform artikel 25 van de regeling Agentschappen zal het surplus eigen vermogen worden hersteld bij de 1^e suppletoire begrotingswet. Dit herstel vindt plaats door afstorting naar het moederdepartement.

Het Ministerie van Financiën heeft begin 2020 ingestemd met het verzoek voor het inrichten van een bestemmingsfonds met eenzelfde looptijd als het transitieplan SSC-ICT, te weten drie jaar (2020-2023). Daarmee verleent het Ministerie van Financiën een uitzondering op artikel 27 lid 4a van de Regeling Agentschappen voor een periode van drie jaar (tot 2023). Tevens heeft de directeur begrotingszaken van het Ministerie van Financiën door middel van een brief, d.d. 9 februari 2023, met kenmerk 2023-0000025621, besloten genoemde uitzondering met één jaar te verlengen in het kader van de doorontwikkeling van SSC-ICT middels de transformatie.

Dit biedt SSC-ICT de mogelijkheid een bestemmingsfonds voor de transitie/transformatie 2020-2023 op te nemen onder het eigen vermogen. Het surplus eigen vermogen per 31 december 2022 wordt hersteld bij de 1e suppletoire begrotingswet door afstorting naar het moederdepartement.

Onderstaand overzicht toont de ontwikkeling van het eigen vermogen in relatie tot de omzet:

Jaar	Omzet	Resultaat	%
2022	323.685	2.181	0,7%
2021	298.515	3.076	1,0%
2020	281.049	-3.993	-1,4%

x €
1.000

Vermogensmutatie	2021	Mutatie	2022
Stand Exploitatiereserve per 1 januari	13.864		13.864
Toevoeging uit resultaat 2021 o.b.v. 5% norm		670	670
Stand Exploitatiereserve per 31 december	13.864	670	14.534
Stand Bestemmingsfonds per 1 januari	16.506		16.506
Onttrekking kosten Programma Transitie 2021		-15.270	-15.270
Storting Bijdrage moederdepartement		5.000	5.000
Storting Bijdrage overige departementen		8.000	8.000
Stand Bestemmingsfonds per 31 december	16.506	-2.270	14.237
Stand Onverdeeld resultaat per 1 januari	3.076		3.076

Toevoegen aan Exploitatiereserve o.b.v. 5% norm	-670	-670
Toevoegen aan Bestemmingsfonds eigen bijdrage SSC-ICT	0	0
Onttrekken uit Bestemmingsfonds betreffende Programma Transitie 2021	15.270	15.270
Overmaking naar het moederdepartement	-17.676	-17.676
Onverdeeld resultaat 2022	2.181	2.181
Stand Onverdeeld resultaat per 31 december	3.076	-895
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	33.446	-2.495
	30.952	

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft, na een afspraak in 2021 met het Ministerie van Financiën, naast de bijdrage van € 5,0 mln. ook de door de afnemers toegezegde bijdragen aan de kosten van het transitieprogramma van € 8,0 mln. in 2022 gestort in het bestemmingsfonds. SSC-ICT heeft in 2021 een bedrag van € 15,27 mln. vanuit van het transitie resultaat van 2021 onttrokken aan het bestemmingsfonds.

De directeur begrotingszaken van het Ministerie van Financiën heeft door middel van een brief, d.d. 28 februari 2022, met kenmerk 2022-0000046174, SSC-ICT uitzonderingen verleend op:

- Artikel 27 lid 4c Regeling agentschappen om het bedrag van het Bestemming fonds voor het verslaggevingsjaar 2022 uit te zonderen van het maximale Eigen Vermogen;
- Artikel 14 van de Regeling financieel beheer van het Rijk omdat mogelijk sprake is van strijdigheid met over de dotaties aan het bestemmingsfonds. Om dit te voorkomen wordt de volgorde gehanteerd om eerst de eigenaarsbijdrage en/of afnemersbijdrage te onttrekken aan het bestemmingsfonds en als sluitstuk de door SSC-ICT beschikbaar gestelde middelen. Hierdoor is er geen sprake van strijdigheid ten aanzien van bevoorschotting, zoals gesteld in art 13 lid 3 van de Regeling Financieel beheer van het Rijk.

Tevens heeft de directeur begrotingszaken van het Ministerie van Financiën door middel van een brief, d.d.9 februari 2023, met kenmerk 2023-0000025621, besloten genoemde uitzondering met één jaar te verlengen in het kader van de doorontwikkeling van SSC-ICT middels de transformatie. Deze verlenging vindt plaats onder de volgende voorwaarden:

- De uitzondering op artikel 27 lid 4a en artikel 27 lid 4c van de Regeling Agentschappen geldt voor een periode van één jaar (2023). Dit bestemmingsfonds betreft een voortzetting van het eerder gevormde fonds voor de periode 2020-2022;
- Bestuurlijk is akkoord gegeven op het doteren van de resterende middelen uit het bestemmingsfonds 2020-2022 en daarnaast zal een deel van het exploitatieresultaat 2021 worden gedoteerd aan het bestemmingsfonds 2023. Eventueel aanvullend benodigd budget zal door de opdrachtgevers worden verstrekt.
- Mogelijke voortzetting van het bestemmingsfonds in 2024 zal op basis van een concreet onderbouwd plan worden beoordeeld.

2.3.4 Voorzieningen

x € 1.000

	Stand per 31-12-2021	Vrijval 2022	Dotatie 2022	Onttrekking 2022	Stand per 31-12-2022
Omschrijving					
Voorziening onderhoud licenties	0	0	1.398	0	1.398
Totaal	0	0	1.398	0	1.398

De dotatie van €1,4 mln. betreft de jaarnota over de periode 1 december 2022 tot en met 30 november 2023 voor het onderhoud van niet in gebruik zijnde licenties. De ontvangen jaarnota van de leverancier is € 3,5 mln. Van dit bedrag is € 1,4 mln. als dotatie opgenomen in de voorziening onderhoud licenties als gevolg van een voorraad licenties die wachten op uitgifte.

2.3.5 Langlopende schulden

Leningen bij het Ministerie van Financiën

x € 1.000

Omschrijving	2022
---------------------	-------------

Saldo 1 januari	44.140
Opgenomen onder kortlopende schulden	34.992
Totaal schuld per 1 januari 2022	79.132

Mutaties in 2022

Rente (+)	0
Beroep op leenfaciliteit (+)	34.820
Aflossingen op leningen (-/-)	-34.992
Saldo mutaties in 2022	-172

31 december

Totaal schuld per 31 december 2022	78.959
Opgenomen onder kortlopende schulden	-34.183
Saldo per 31-12-2022	44.776

Bovenstaande tabel geeft inzicht in het verloop van de leningen. Op basis van de investeringen in vaste activa, is in 2022 voor € 34,82 mln. aan nieuwe leningen afgesloten. Per 31 december 2022 is sprake van een onderbelening van € 7,3 mln.

In 2022 is € 35,0 mln. afgelost op de leenfaciliteiten. De kortlopende aflossingsverplichting voor 2023 bedraagt € 34,2 mln. Dit bedrag is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Het aflossingsschema voor de afgesloten leningen is als volgt weer te geven.

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026 e.v.	Totaal
--	-------------	-------------	-------------	------------------	---------------

Aflossingsschema (kortlopend deel)	34.183	0	0	0	34.183
Aflossingsschema (langlopend deel)	0	24.311	13.343	7.122	44.776
Aflossingsschema (totaal)	34.183	24.311	13.343	7.122	78.959

Naar verwachting wordt circa € 34,2 mln. afgelost in 2023.

Met ingang van tweede half jaar 2022 is het ministerie van Financiën als gevolg van stijgende rentepercentages weer rente in rekening gaan brengen op de volgende afgeroepen leningen. De rentevoet is per lening verschillend en is terug te vinden in onderstaand tabel.

Leningnummer	Aantal jaar	Rente%	Startdatum	Afloopdatum	Leningbedrag €
3932	4	2,64%	29-12-2022	29-12-2026	3.000.000
3885	4	1,99%	6-12-2022	7-12-2026	11.000.000
3884	3	2,05%	6-12-2022	8-12-2025	2.880.000
3844	5	0,96%	25-7-2022	26-7-2027	1.540.000
3843	4	0,84%	25-7-2022	27-7-2026	11.600.000
3842	3	0,69%	25-7-2022	25-7-2025	4.800.000

SSC-ICT heeft drie leningen die een looptijd van langer dan 5 jaar hebben.

2.3.6 Kortlopende schulden

Crediteuren

De post crediteuren betreft de gefactureerde bedragen die SSC-ICT nog moet betalen aan haar leveranciers. Het saldo van deze post heeft betrekking op de (per balansdatum) nog te betalen facturen.

De specificatie naar afnemersgroep is als volgt:

Omschrijving	x € 1.000	
	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren moederdepartement	11	1.265
Crediteuren overige departementen	482	0
Crediteuren derden	16.565	8.447
Totaal	17.058	9.712

Het totaalbedrag aan crediteuren is, t.o.v. 2021, flink gestegen. Om de liquiditeitspositie te verbeteren is een betalingsrun ad. € 16,9 mln. eind 2022 on-hold gezet.

Belastingen en premies sociale lasten

Omschrijving	x € 1.000	
	31-12-2022	31-12-2021

Nog af te dragen BTW	68	160
Nog af te dragen VPB	64	61
Totaal	132	221

Sinds 2017 vinden werkzaamheden voor derden plaats. Het betreft werkzaamheden voor ICTU en Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Sinds 2019 zijn daar de Autoriteit Persoonsgegevens, Luchtverkeersleiding Nederland en Nederlandse Zorgautoriteit aan toegevoegd en vanaf 2020 vinden ook werkzaamheden plaats voor het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR). Bij de werkzaamheden voor derden moet btw in rekening gebracht worden.

Kortlopend deel leningen bij het Ministerie van Financiën

	x € 1.000	
Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Kortlopend deel leningen bij het Ministerie van Financiën	34.183	33.790
Totaal	34.183	33.790

De aflossing op de leningen is toegelicht onder 2.3.5 langlopende schulden.

Overige schulden en overlopende passiva

	x € 1.000	
Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Nog te ontvangen facturen	24.549	12.700
Nog te verrekenen	1.391	3.144
Vooruit gefactureerde bedragen	770	602
Opgebouwde rechten personeel	9.652	8.288
Totaal	36.362	24.734

Nog te ontvangen facturen betreft kosten waarvan de activiteiten in 2022 zijn gerealiseerd maar de factuur nog niet is ontvangen.

Nog te verrekenen kosten betreft een nog te factureren post inzake detachering € 0,1 mln. waar van de betaling al is ontvangen, drie nog te factureren creditnota's inzake DFA proces € 0,09 mln. en Basis+ € 1,2 mln..

De opgebouwde rechten van het personeel laten een stijging zien in 2022 t.o.v. 2021. Het saldo opgebouwde rechten per 31 december 2022 betreft de post opgebouwde verlofuren voor een bedrag van € 9,7 mln. voor ruim 189.000 verlofuren. Per 31 december 2021 was dit € 8,3 mln. voor ruim 166.000 verlofuren. De stijging van € 1,4 mln. wordt o.a. veroorzaakt door stijging van de bruto uurloon conform de nieuwe CAO Rijksoverheid.

De specificatie naar afnemersgroep is als volgt:

x € 1.000

	31-12-2022	31-12-2021
Overige verplichtingen en overlopende passiva moederdepartement	16.890	4.447
Overige verplichtingen en overlopende passiva overige departementen	812	3.648
Overige verplichtingen en overlopende passiva derden	18.660	16.639
	36.362	24.734

In 2022 is het openstaand saldo van de nog te ontvangen facturen DFA met het Ministerie van BZK nog betaald waardoor de verplichting van het moederdepartement is gestegen met € 12,5 mln.

2.3.7 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

SSC-ICT heeft voor haar reguliere bedrijfsuitoefening langlopende inkoopcontracten afgesloten voor de werkplekautomatisering, de ontwikkeling en het beheer van applicaties, housing en hosting, en ICT-infrastructuren voor rijksgebouwen.

In onderstaande tabel zijn de niet in de balans opgenomen verplichtingen van SSC-ICT per inkoopcategorie weergegeven.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

(bedragen x € 1.000 incl. btw)

Inkoop Categorie	2023	2024-2027	> 2028
	1 jaar	2 - 5 jaar	> 5 jaar
Energie en Water	2.520,0		
Externe inhuur	34.597,1	77,6	
Hardware	10.749,6	15.566,0	79,8
Lease / Huur	12.617,4	15.635,4	
Personeel, Communicatie en kantoor	2.094,2	16,7	
Software	27.002,2	9.001,6	
Spraak- en dataverbindingen	4.896,7	235,1	
Uitbesteding	8.516,9	1.791,6	
TOTAAL	102.994,1	42.324,0	79,8

Onder de verplichtingen van 2024-2028 vallen de volgende verplichtingen groter dan € 1 mln.:

- VMware ELA, virtualisatie Software € 2,4 mln.
- Dell Master Agreement Volume Software and support Services € 1,6 mln.
- Dell Master Agreement Volume hardware and support Services € 1,3 mln.
- Huur/Lease Apple (operational leasing) € 3,7 mln.
- Microsoft ESA € 1,3 mln.
- Microsoft Support Agreement € 2,7 mln.

2.3.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die van invloed zijn op de financiële positie van het SSC-ICT per balansdatum

2.4 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over 2021 (bedragen x € 1.000)			
	(1) Vastge- stelde begro- ting	(2) Reali- satie 2022	(3)=(2)-(1) Verschil rea- lisatie en vastgestelde begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2022 + stand deposi- torekeningen	13.861	2.631	-11.230
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	311.821	320.135	8.314
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	-260.857	-261.717	-860
2. Totaal operationele kasstroom	50.964	58.418	7.454
Totaal investeringen (-/-)	-67.000	-44.660	22.340
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	761	761
3. Totaal investeringskasstroom	-67.000	-43.899	23.101
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	-17.676	-17.676
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	6.800	13.000	6.200
Aflossingen op leningen (-/-)	-57.228	-34.992	22.236
Beroep op leenfaciliteit (+)	67.000	34.820	-32.180
4. Totaal financieringskasstroom	16.572	-4.848	-21.420
5. Rekening-courant RHB 31 december 2022 + stand de- positorekeningen (=1+2+3+4), de maximale roodstand is 0,5 miljoen €.	14.397	12.302	-2.095

* Voorraad cadeaubonnen zijn zowel in begin- en eindstand niet meegenomen.

Toelichting Kasstroomoverzicht 2022

Het kasstroomoverzicht geeft alleen aan hoeveel kasmiddelen in de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen via de rekening-courant RHB en op welke wijze gebruik is gemaakt van deze middelen. Aan de hand van het kasstroomoverzicht worden de kapitaaluitgaven en -ontvangsten toegelicht.

Investeringskasstroom

Het totaal van de investeringen in ICT-goederen (hard- en software) in 2022 bedroeg € 44,6 mln. De investeringen zijn per saldo lager dan begroot. Immateriële investeringen betrof licenties en software € 2,9 mln. Materiele investeringen betrof € 41,7 mln. vergadervoorzieningen, mobiele apparatuur, datalijnen, bekabeling, dataopslagruimte- en apparatuur en ontwikkelplatforms.

Financieringskasstroom

De eenmalige uitkering aan moederdepartement betreft de afdracht van ons surplus van het eigen vermogen per 31 december 2021, conform de regeling Agentschappen.

De storting door het moederdepartement van € 13,0 mln. betreft € 8,0 mln. van overige departementen in het bestemmingsfonds voor transitie (conform de afspraak met het Ministerie van Financiën) en € 5,0 mln. van het moederdepartement.

SSC-ICT roept enkele keren per jaar de leningen af. Voor 2022 bedraagt het beroep op de leenfaciliteit € 34,8 mln. De stand van de rekening courant RHB per 31 december 2022 ad € 12,3 mln. is de resultante van het behaalde resultaat en het saldo van de in de jaren opgebouwde vorderingen en schuldenpositie. De daling van het saldo op de Rekening Courant Rijkshoofdboekhouding t.o.v. de begroting wordt onder andere verklaard door het niet volledig afroepen van leningen voor de gedane investeringen in 2021. In 2022 heeft SSC-ICT, na verrekening van desinvesteringen, voor € 43,9 mln. geïnvesteerd en voor € 34,8 mln. beleend bij het ministerie van Financiën. SSC-ICT heeft voor € 9,1 mln. zelf gefinancierd waardoor het saldo liquide middelen laag is. Tevens is ter

verbetering van de liquiditeitspositie, eind 2022, een betalingsrun van € 16,9 mln. on-hold gezet en is een hogere omzet gerealiseerd.

2.5 Ondertekening en datering

Ondertekening van de interne jaarrekening

Datum: 15 maart 2023

Ondertekening:

Directeur van het Shared Service Centrum ICT (SSC-ICT)

2.6 Overige gegevens

2.6.1 Voorstel winstverdeling

Het voorstel is om het resultaat van het saldo van baten en lasten na belastingen over het boekjaar 2022 van € 12,0 mln. als volgt te verdelen.

	x € 1.000
	2022
Saldo van baten en lasten na belastingen	2.181
Programmakosten Transitie SSC-ICT	6.984
Programmakosten Transformatie SSC-ICT	2.837
<u>Saldo van baten en lasten uit reguliere activiteiten</u>	12.002
<u>Voorstel resultaatbestemming</u>	
Dotatie aan Bestemmingsfonds	0
Onttrekking uit Bestemmingsfonds	0
Naar exploitatiereserve	520
Onttrekking Exploitatiereserve	0
Het surplus Eigen Vermogen wordt hersteld bij de 1e suppletore begrotingswet 2023 door afstorting naar het moederdepartement	11.482

Het surplus Eigen Vermogen wordt hersteld bij de 1e suppletore begrotingswet 2023 door afstorting aan de eigenaar.

Op grond van 5% van de gemiddelde omzet over de jaren 2020 tot en met 2022, bedraagt de maximaal toegestane stand eigen vermogen € 15,054 mln. Conform artikel 25 van de Regeling Agentschappen zal het surplus eigen vermogen, uiterlijk bij de 1^e suppletore begrotingswet worden hersteld. Dit herstel vindt plaats door afstorting naar het moederdepartement.

De plaatsvervangend directeur-generaal Rijksbegroting van het Ministerie van Financiën heeft, door middel van een brief aan de directeur FEZ van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, d.d. 9 maart 2020 met kenmerk 2020-0000049834, ingestemd met het verzoek voor het inrichten van een bestemmingsfonds met eenzelfde looptijd als het transitieplan, te weten drie jaar (2020-2023). Daarmee verleent het Ministerie van Financiën een uitzondering op artikel 27 lid 4a en artikel 14 van de Regeling Agentschappen voor een periode van drie jaar (tot 2023). De directeur begrotingszaken van het Ministerie van Financiën heeft door middel van een brief, d.d. 28 februari 2022, met kenmerk 2022-0000041675, SSC-ICT uitzondering verleend op Artikel 27 lid 4c om het bedrag van het Bestemming fonds voor het verslaggevingsjaar 2022 uit te zonderen van het maximale Eigen Vermogen.

De uitzondering op artikel 27 lid 4a biedt SSC-ICT de mogelijkheid een bestemmingsfonds voor de transitie 2020-2023 en de transformatie op te nemen onder het eigen vermogen.

Tevens heeft de directeur begrotingszaken van het Ministerie van Financiën door middel van een brief, d.d. 9 februari 2023, met kenmerk 2023-0000025621, besloten genoemde uitzondering met één jaar te verlengen in het kader van de doorontwikkeling van SSC-ICT middels de transformatie.

2.6.2 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

3 Bedrijfsvoeringparagraaf

3.1 Inleiding

Volgens de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) 2023 (en de verwijzing daarin naar de Comptabiliteitswet 2016 artikelen 2.31, 3.3, 3.4, 3.8, 3.9, 4.2), wordt aangegeven dat er geen afzonderlijke bedrijfsvoeringsparagraaf wordt opgenomen in de jaarverslagen van de agentschappen. In deze jaarrekening wordt indachtig bepaling 2 en 3, uitsluitend een toelichting opgenomen als uitzonderingsrapportage, voor zover relevant voor de departementale bedrijfsvoeringsparagraaf, op de onderdelen rechtmatigheid, totstandkoming beleidsinformatie, financieel- en materieel beheer en overige aspecten van bedrijfsvoering.

3.2 Rechtmatigheid

SSC-ICT maakt voor haar inkopen merendeel gebruik van Rijksbreed aanbestede Inkoopcontracten. Door gebruik te maken van Rijksbrede aanbestede Inkoopcontracten is SSC-ICT in staat om effectief en doelmatig haar inkopen te realiseren en kunnen eventueel optredende risico's met betrekking tot onrechtmatigheden tijdig worden gedetecteerd en passende maatregelen worden getroffen. Het totaalbedrag aan rechtmatigheidsfouten en -onzekerheden komt in 2022 uit op: € 16,0 mln.

Categorie		Totaal onrechtmatig	Totaal onzeker
Inhuur	Overbruggingsovereenkomst	€ 195.149 incl. BTW	
Inhuur		€ 299.591 incl. BTW	€ 587.797 incl. BTW
Inhuur	Toetsing harde eisen	€ 564.124 incl. BTW	€ 11.881.238 incl. BTW
Projecten	Goedkeuren uren		€ 211.027 incl. BTW
Materieel		€ 1.153.173 incl. BTW	€ 1.071.949 incl. BTW
Totaal		€ 2.212.037 incl. BTW	€ 13.752.011 incl. BTW

SSC-ICT heeft over 2022 financiële fouten en onzekerheden die optellen tot € 16,0 mln. Het grootste deel hiervan hangt samen met de constatering op externe inhuur dat niet in alle gevallen de geselecteerde kandidaten voldoen aan de door SSC-ICT gestelde harde eisen of dat dit niet toereikend uit het inkoopdossier bleek. Dit leidt tot een fout in de rechtmatigheid van € 0,6 mln. en een onzekerheid van € 11,9 mln.

3.3 Financieel- en Materieelbeheer

Financieel beheer

In 2022 is binnen SSC-ICT verder gewerkt aan de verbetering van de financiële functie. Teneinde de voorspelbaarheid van de financiële situatie van SSC-ICT te verbeteren is de Control-functie meer decentraal neergelegd. Voor het centraal voorafgaand financieel toezicht wordt gebruik gemaakt van het document informatiesysteem Digi-doc.

De monitoring op de liquiditeitspositie en de debiteurenstand van SSC-ICT is geïntensiveerd maar heeft in 2022 nog niet geleid tot een lager liquiditeitsrisico ten opzichte van voorgaande jaren. Oorzaak hiervoor was met name de late ondertekening, en daardoor late facturering, van de DFA's 2022. In oktober 2022 was de stand - € 129,2 mln., november 2022 - € 159,1 mln., een vergelijkbaar beeld in vergelijking met voorgaande jaren. In januari 2023 is een voorstel voor versnelde facturatie aan het FCD voorgelegd die hiermee, met enkele aanpassingen, akkoord is gegaan. Eind januari 2023 wordt dit aangepaste voorstel aan het BO voorgelegd. Indien het BO hier eveneens mee akkoord gaat wordt het liquiditeitsrisico van SSC-ICT substantieel gereduceerd.

De huidige overeenkomst voor het gebruik van DigiInkoop eindigt op 16 juli 2023. Dit heeft de Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijk (ICBR) in oktober 2019 besloten. Het project ViTa heeft daarom de opdracht om deze applicatie voor SSC-ICT uiterlijk 1 januari 2023 te hebben vervangen. Dit gebeurt in samenwerking met het project elektronisch Contracteren, Bestellen, factureren (eCBF) van de Organisatie Bedrijfsvoering en Financien (OB&F). Dit heeft gevolgen voor de processen van inkoop, contractmanagement, logistiek en financiën en control. Door vertraging in het project elektronisch Contracteren, Bestellen, factureren (eCBF) zal de migratie van SSC-ICT in Q1 2023 plaatsvinden.

Materieel beheer

In 2022 is SSC-ICT bezig geweest met een terughaalactie, binnen het verzorgingsgebied, rond mobiele apparatuur. Tijdens de COVID-pandemie heeft SSC-ICT de inname van oude apparatuur getemporiseerd, en het inleveren overgelaten aan de medewerker bij het eerstvolgende kantoorbezoek. Medio 2022 bleek dat er nog circa 15.000 stuks uit die periode niet waren ingeleverd ondanks een gerichte terughaalactie. SSC-ICT zal de druk verder intensiveren om het restant in 2023 terug te ontvangen.

In 2022 is verder gewerkt aan de verbetering van de bronadministraties. Gekochte en tot de basis dienstverlening behorende ICT-apparatuur wordt geactiveerd en in de Configuration Management Data Base (CMDB) geregistreerd. In 2022 heeft SSC-ICT maandelijkse tellingen (10 per jaar) ingevoerd in het centrale magazijn in Rijswijk. Dit heeft geleid tot minder afwijkingen tussen de fysieke middelen en de weerslag daarvan in de CMDB. Ook heeft dit geleid tot een verbetering van de formele opvolging, inclusief monitoring en finale afwikkeling in de CMDB en de financiële administratie van 'definitieve' vermissingen. Specifiek voor een klant aangeschafte apparatuur, wordt bij de klant in rekening gebracht en alleen in de CMDB geregistreerd als dat voor de dienstverlening noodzakelijk is. ICT-middelen met een geringe waarde zoals toetsenborden, muizen en kabels worden niet geactiveerd, ook niet in de CMDB verantwoord, en bij aanschaf in één keer als kosten ten laste van het resultaat gebracht.

In 2021 is de DFA-generator in gebruik genomen. Door middel van de DFA-generator worden diverse bronregistraties ontsloten om daarmee de afname van business services door afnemers inzichtelijk te maken. Hierdoor kan het afstemmingsoverleg met klanten over aantallen en prijzen beter worden gevoerd, het jaarlijkse DFA-traject eerder worden afgerond en wordt het mogelijk de liquiditeitspositie van SSC-ICT eerder in het jaar te verbeteren. In 2022 is de DFA-generator ook beschikbaar gesteld voor de afnemers. Hierdoor kan beter inzicht worden verkregen in de verschillen die optreden tijdens de afstemming over de DFA.

De generieke dienstverlening, op basis van de kosten verdeelnota van CIO Rijk, wordt afzonderlijk gefactureerd van de DFA omzet. Ook verloopt de verrekening van de Microsoft licenties niet meer via verschillende verwerkingswijzen, maar wordt dit via de DFA verrekend waardoor dit proces voor alle afnemers uniform verloopt. Eind 2022 was alleen de DFA met het ministerie van Buitenlandse zaken nog niet getekend.

Onverlet de kwaliteitsslag die is bereikt door het in gebruik nemen van de DFA-generator is in 2022 sprake geweest van een aantal objecten, tot een bedrag van € 2,0 mln. die zijn aangemerkt als "DFA onbekend". De oorzaak is dat niet altijd tijdig en correct mutaties zijn doorgevoerd in het bronbestand, op basis waarvan het device wordt gekoppeld aan de DFA-houder. Hierdoor was geen grond aanwezig om tot facturatie over te gaan.

3.4 Overige aspecten bedrijfsvoering

Betaalgedrag

In 2022 is verder gewerkt aan de verbetering van de betaaltermijn. In de maand december is 97,3% gerealiseerd.

SSC-ICT is er voor het eerst sinds 2019 niet in geslaagd de norm van 95% te halen. Over geheel 2022 heeft SSC-ICT gemiddeld 93,6% van de facturen binnen 30 dagen betaald. Over 2021 was dat nog 95,2%. Er hebben zich veel incidenten voorgedaan met leveranciers en ook in de dienstverlening vanuit UBR. UBR is niet in staat gebleken cijfers te overleggen over haar dienstverlening op het gebied van crediteuren (onderdeel van de DVA tussen UBR en SSC-ICT). De termijnen van UBR maken onderdeel uit van de totale afhandelperiode van SSC-ICT voor crediteuren.

Het verloop van het gemiddeld betaalgedrag over de afgelopen 3 jaar is als volgt weer te geven:

	2020	2021	2022
Gemiddeld betaalgedrag (norm 95,0%)	95,5%	95,2%	93,6%

Fraude

Voor het verantwoordingsjaar 2022 is in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) 2023 opgenomen dat de departementen in de bedrijfsvoeringsparagraaf (BVP) rapporteren over de belangrijkste materiële risico's op fraude en corruptie en de maatregelen die zijn genomen om deze te beheersen.

Binnen SSC-ICT is het Directieteam verantwoordelijk voor het fraude- en integriteitsbeleid. SSC-ICT heeft een aantal fraude- en integriteitsrisico's geïnventariseerd, te weten:

1. Diefstal van devices
2. Ransomware aanval
3. Groot datalek (door medewerker)
4. Frauduleuze boekingen (bijvoorbeeld declaraties en bestellingen)
5. Corruptie (afspraken met leveranciers)
6. Infiltratie van statelijke actor

Hierbij zijn de volgende te nemen maatregelen opgenomen:

1. Goede detectie en controlemaatregelen in systemen inbouwen
2. Screening (AIVD) van medewerkers op cruciale plekken
3. Mandaatregeling en meer-ogenprincipe
4. Bewustwordingssessies binnen de organisatie houden
5. Jaarlijks uitvoeren van frauderisico analyse
6. Onderzoek doen naar fraude en integriteitsaanvallen en aangifte doen
7. Belofte of eed met uitleg in "onboarding"
8. Enquêtes houden over fraude en integriteit

4 Overzicht doelmatigheidsindicatoren

SSC-ICT is de rijksbrede shared serviceorganisatie die de Rijksdienst ondersteunt met generieke en gemeenschappelijk ICT-oplossingen. Door de inzet van moderne ICT-hulpmiddelen wordt de doelmatigheid van de Rijksdienst vergroot.

Onderstaand worden de doelmatigheidskengetallen gepresenteerd. Het generieke en specifieke deel in onderstaande tabel bevat de in de Ontwerpbegroting opgenomen kengetallen. Inherent aan het shared service karakter gelden deze voor het hele jaar en zijn ze voor alle opdrachtgevers hetzelfde.

Omschrijving generiek deel	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Vastgestelde begroting 2022
Fte-totaal (excl. Externe inhuur)	974,9	986,4	984,5	980,5	1.081,0
Aantal externe fte's in % van de totale fte's	16,0%	20,9%	20,4%	23,4%	18,0%
Saldo van baten en lasten (%)	7,3%	-1,4%	1,0%	0,7%	0,0%
Klanttevredenheid (KTO)	n.b.	6,0	n.b.	n.b.	7,0
Gebruikerstevredenheid beleving	n.b.	6,5	7,3	7,2	7,0
Medewerkertevredenheid (MTO)	n.b.	6,5	6,7	n.b.	7,0
Kostprijs					
<i>Digitale werkomgeving basis</i>	n.v.t.	720	570	850	759
<i>Digitale werkomgeving online</i>	n.v.t.	710	730	595	593
<i>Digitale werkomgeving light</i>	n.v.t.	260	255	270	265
<i>Basis inrichting kantoorpand</i>			73	66	n.v.t.
<i>Fatclient DWR-special</i>			810	845	842
<i>Kiosk PC incl. monitor</i>	340	520	720	750	749
Omzet per productgroep (PxQ) (bedragen x € 1.000)					
Generiek	8.067	8.649	10.835	8.839	9.355
Gemeenschappelijk	251.868	246.141	259.830	280.823	268.166
Klantspecifiek	32.530	26.259	27.850	34.023	34.300
Totaal	292.465	281.049	298.515	323.685	311.821
Omschrijving specifiek deel					
Beschikbaarheid kernsystemen	n.b.	99,7%	99,8%	99,6%	99,5%
Major Incidents	n.b.	n.b.	63	56	75
Gemiddelde hersteltijd storingen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	90,0%
Geleverd binnen gestelde termijn	n.b.	n.b.	95,4%	95,8%	90,0%
Life Cycle Management hard- en software (hardware)	n.b.	n.b.	98,7%	90,0%	80,0%
Life Cycle Management hard- en software (software)	n.b.	n.b.	89,4%	90,7%	80,0%

1. In de Ontwerpbegroting is hier sprake van LCM hard- en software waarbij één normwaarde is aangegeven. Het gaat om twee verschillende componenten die niet met één waarde kunnen worden gepresenteerd. Derhalve wijkt dit af van de Ontwerpbegroting

Toelichting

Generiek deel

FTE in- en extern

De gemiddelde bezetting van intern personeel over 2022 is 980,5 fte en voor externe inhuur 274,8 fte. Het aantal externen ten opzichte van de totale personele bezetting komt uit op een gemiddelde van 23,4%. Dit is hoger dan 18,0% welke in de begroting was vastgelegd. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de lage bezetting van ambtelijk personeel ten opzichte van de verwachting (1.081,0 fte) en de knelpunten op de ICT-arbeidsmarkt. Anderzijds is extra inzet van externen nodig geweest voor het Transitieprogramma alsmede voor de transformatie omdat specifieke kennis en ervaring niet beschikbaar was binnen de eigen organisatie. De gemiddelde externe inhuur in 2022 exclusief transitie en transformatie is 21,3%.

Saldo baten lasten

De realisatie van de baten over 2022 is € 323,8 mln. De lasten over 2022 voor de reguliere activiteiten komen uit op € 311,8 mln. Het verschil is € 12,0 mln. positief.

Klant- en Medewerkerstevredenheid

De klanttevredenheid is in 2021 niet gemeten. Dit wordt in 2022 weer opgepakt. In de 3^e VMR is hierover nog geen realisatie over 2022 beschikbaar.

Gebruikerstevredenheid

Het gemiddelde cijfer in zaken gebruikerstevredenheid voor de gehele dienstverlening van SSC-ICT is uitgekomen op een 7,2. Het meest tevreden zijn alle departementen over de klanttevredenheid van de baliemedewerkers en de telefonische Servicedesk. Het minst tevreden zijn alle departementen over de Video vergaderfaciliteiten en de presentatiehulpmiddelen in de vergaderzalen. Echter is er wel stijging te zien in de tevredenheid over de vergaderfaciliteiten en de snelheid van de werking van de werkplek.

Medewerkerstevredenheid

Dit onderzoek wordt eens in de twee jaar gehouden. In het voorjaar van 2021 is een BZK-breed MTO uitgevoerd. De gemiddelde score bij SSC-ICT kwam uit op 6,7. Thema's m.b.t. het individu zoals werkdruk, herstelbehoefte en betrokkenheid, kenden een lagere score dan thema's op gebied van de inhoud van het werk.

Kostprijzen

De Rijkswerkplekdiensten en de locatie gebonden services vallen onder de standaard dienstverlening. Deze producten worden geleverd als een nutsvoorziening met een jaarlijkse gebruikersvergoeding. Op basis van een inschatting c.q. planning van het gebruik wordt hier vooraf met de klanten een inschatting gemaakt van de jaarkosten die op basis van het feitelijk gebruik worden afgerekend. Als gevolg van het invoeren van een nieuw kostprijsmodel, waarmee beter inzicht wordt verkregen in de daadwerkelijke kosten van de producten en diensten van SSC-ICT, is de kostprijs voor de backend werkomgeving is vanaf 2021 gedifferentieerd naar kostprijzen voor de digitale werkomgeving basis, -online en -light. Deze differentiatie geeft meer inzicht in de mogelijkheden die beschikbaar zijn voor het plaats- en tijd onafhankelijk werken. Via meerdere apparaten is toegang mogelijk tot applicaties en bedrijfsdata.

Totale omzet per product

De realisatie van de totale baten voor 2022 komt uit op € 323,8 mln. In de begroting is de raming € 311,8 mln. Het verschil van € 12,0 mln. ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door een hogere omzet in de afname van mobiele apparatuur, accounts en. De omzet betreft uitsluitend generiek, gemeenschappelijk en klant specifiek. Vrijval voorzieningen betreft een dispuutfactuur. De bijzondere baten waren in 2021 nihil.

Specifiek deel

Beschikbaarheid kernsystemen

De beschikbaarheid van de basisinfra wordt gemeten over een vaste set aan kernsystemen, diensten en -platforms. Dit betreft de beschikbaarheid van de Rijks Werkomgeving (RWO) 99,7%, Kritische panden 100,0%, Applicatieomgeving 98,7% en Datacenter Netwerk Diensten 99,8%. Het niet beschikbaar zijn van een kernsysteem leidt altijd tot een Major Incident waarbij wordt vastgelegd hoe lang een systeem niet beschikbaar is. Gemiddeld kwam de beschikbaarheid uit op 99,6%.

Grote incidenten

Dit betreft het totaal aantal grote incidenten vanaf het begin van het kalenderjaar. Een groot incident wordt als zodanig gedefinieerd als de urgentie (intolerantie van uitstel), de impact (hoeveel gebruikers zijn geraakt) en het escalatierisico (verspreiding) hoog zijn. De norm voor 2022 is 75 grote incidenten per jaar. De score kwam uit op 56.

Incidenten hersteld binnen afgesproken tijd

Hierop heeft in 2022 geen meting plaatsgevonden.

Geleverd binnen gestelde termijn

Dit betreft de doorlooptijd van aanvragen van item uit de Producten en Diensten catalogus (PDC – Servicegroep Werkomgeving) met een afgesproken maximale levertijd. De meeste gebruikers werken al vanaf 2020 thuis. In 2021 kwam de score uit op 95,8% t.o.v. de norm van 90%. In 2021 was de realisatie 95,4%.

Hardware in support

De norm is dat 80% van de gedefinieerde en geregistreerde hardware in support is bij de leverancier. Meting vindt plaats voor netwerkcomponenten, servers en storage. De realisatie komt uit op 90,0%. De server hardware in support is 94% en blijft hiermee boven de afgesproken norm. Netwerkcomponenten 79% blijft vanwege het buiten ondersteuning "out of support" raken van enkele klantcomponenten. Belangrijkste oorzaak is dat BZ-componenten in de datacentra (65%) en op de buitenlandse posten (50%) niet voldoende in support zijn. Storage (100%) blijft onveranderd ruim boven de afgesproken norm van 80%.

Applicaties in support

Dit betreft het percentage softwarecomponenten waarvoor de leverancier beveiliging updates (support) levert. De software-componenten worden hier bepaald als operating-systems (Windows, Linux), runtimes (Java, .net) en applicatie-componenten (incl. databases). Per applicatielandschap is gedefinieerd welke servers daaraan gekoppeld zijn. Per server is inzichtelijk welke softwarecomponenten daarop draaien en tot wanneer zij in support zijn. De norm is 80%. Over 2022 is de realisatie 90,7%.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Directeur Generaal Vastgoed en Bedrijfsvoering Rijk van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Verklaring over de in de jaarrekening 2022 opgenomen financiële overzichten

Ons oordeel

Wij hebben de financiële overzichten die deel uitmaken van de jaarrekening 2022 van baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gecontroleerd. Naar ons oordeel geven deze financiële overzichten een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT op 31 december 2022, van de baten en lasten over 2022 en van de comptabele rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties over 2022 in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling agentschappen en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2023.

De financiële overzichten bestaan uit (met verwijzing naar de bladzijden van de jaarrekening 2022):

- de balans per 31 december 2022 (bladzijde 20) met toelichting (bladzijde 20 - 31);
- de staat van baten en lasten over 2022 (bladzijde 11) met toelichting (bladzijde 11 - 19);
- het kasstroomoverzicht over 2022 (bladzijde 32) met toelichting (bladzijde 32 - 33);
- de toelichting van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving (bladzijde 5 - 10);
- de verantwoording over de comptabele rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties over 2022 (bladzijde 36, paragraaf 3.2).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële overzichten'.

Wij zijn onafhankelijk van het baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie over onze controleaanpak frauderisico's en uitkomsten daarvan

Wij hebben onze controlewerkzaamheden inzake frauderisico's bepaald in het kader van de controle van de financiële overzichten als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT. Als onderdeel van onze controle identificeren en schatten wij de risico's in op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten die het gevolg is van fraude. Onder fraude verstaan wij een opzettelijke handeling door een of meer leden van het management, met governance belaste personen, werknemers of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen. Frauderisico's kunnen te maken hebben met het handelen van medewerkers van het agentschap, het handelen van derden (misbruik van wet- en regelgeving) of een combinatie van beide. Fraude kan daarbij voortkomen uit frauduleuze financiële verslaggeving

en oneigenlijke toe-eigening van activa (waaronder door misbruik van wet- en regelgeving door derden).

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT en zijn omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het management inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij constateren dat het agentschap niet beschikt over een alles omvattend frauderisicoanalyse. Het agentschap volgt het integriteitsbeleid van het moederdepartement maar heeft nog geen aanvullend beleid, vastgesteld door het management van het agentschap, aangaande de specifieke risico's die voor het agentschap gelden. Wel heeft het management een integriteitsprogramma onderhanden dat ook het mitigeren en detecteren van eventuele fraudes omvat. Het baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT kent inherent een verhoogd frauderisico met betrekking tot haar activa daar het baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT beschikt, gezien haar activiteiten, over relatief veel diefstalgevoelige activa. Dit betekent evenwel niet dat bij de opzet van de interne beheersingsorganisatie geen rekening wordt gehouden met deze specifieke risico's.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's, de belangrijkste specifieke controlewerkzaamheden die wij naar aanleiding daarvan hebben uitgevoerd en de uitkomsten daarvan, zijn als volgt samen te vatten:

(1) Er zijn potentiële frauderisico's die het gevolg zijn van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management (interne fraude). Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht gericht op dit risico:

- Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsorganisatie beoordeeld voor de meest belangrijke processen;
- Wij hebben voor nagenoeg alle posten van de balans, met name ook die posten die oordeelsvorming vergen, ook gegevensgerichte controles uitgevoerd;
- Wij hebben de z.g. memoriaalposten in detail gecontroleerd;
- Wij hebben kennis genomen van de notulen van vergaderingen van het management.

(2) Er zijn potentiële frauderisico's waarbij management en/of medewerkers van het agentschap zich onrechtmatig activa toe-eigenen. Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht gericht op dit risico:

- Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne controle voor wat betreft de ontvangst en 1e administratieve registratie van nieuwe activa beoordeeld;
- Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van het afstoten van activa beoordeeld;
- Wij hebben de opzet en uitvoering van de periodieke interne inventarisatie van het magazijn te Rijswijk beoordeeld;
- Wij hebben de jaarlijkse inventarisatie van activa aanwezig bij klanten van Baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT beoordeeld;
- Wij hebben de verschillen voorvloeiend uit de eerder genoemde inventarisaties beoordeeld zowel qua omvang als voor wat betreft de verdere afhandeling.

(3) Er is sprake van een potentieel frauderisico waarbij reguliere kosten geboekt worden als transitie/transformatie-kosten met als doel een beter regulier operationeel resultaat te tonen en mogelijke overschotten van het transitie/transformatieprogramma uit te putten. Wij hebben de volgende werkzaamheden gericht op dit frauderisico verricht:

- Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne controle inzake het transitieprogramma beoordeeld;
- Wij hebben kennisgenomen van de interne rapportages over de uitputting van het programma en de toelichting van afwijkingen tussen realisatie en budget;
- Wij hebben de administratieve registraties van het transitieprogramma aangesloten op de gegevens die opgenomen zijn in de jaarrekening.
- Wij hebben beoordeeld of afwijkingen van het oorspronkelijk goedgekeurde programma adequaat zijn toegelicht in de jaarrekening.

Er kan sprake zijn van risico's bij de verantwoording van opbrengsten (interne fraude). Het frauderisico waarbij bewust een verkeerd beeld wordt verstrekt bij de verantwoording van opbrengsten schatten wij in als laag. Het baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT werkt in het besloten verkeer van de Rijksoverheid waardoor geen persoonlijke voordelen zijn te behalen door het bewust onjuist, te hoog of te laag, verantwoorden van de opbrengsten. Ook het risico van het doen laten uitbetalen van zakelijke transacties met klanten op een private bankrekening is om deze reden heel gering. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van de geïdentificeerde frauderisico's. Voorts hebben wij journaalboekingen gecontroleerd van posten die mogelijk buiten het reguliere proces om in de financiële administratie zijn verantwoord. De uitkomsten hiervan zijn een bevestiging van de lage risico-inschatting.

Uit onze werkzaamheden volgen geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten.

Openbaarmaking

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Onze rapporten zijn primair bestemd voor de opdrachtgevers met wie wij een opdracht zijn overeengekomen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal deze controleverklaring op of na Verantwoordingsdag, 17 mei 2023, plaatsen op de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl).

Verklaring over de in de jaarrekening 2022 opgenomen andere informatie

Naast de financiële overzichten omvat de jaarrekening andere informatie, die bestaat uit: (met verwijzing naar de bladzijden van de jaarrekening 2022):

- de samenvattende verantwoordingsstaat 2022 (bladzijde 2);
- de inleiding (bladzijde 4);
- voorstel resultaatbepaling (bladzijde 34);
- de bedrijfsvoeringsparagraaf, exclusief paragraaf 3.2 (bladzijden 36 - 38);
- het overzicht doelmatigheidsindicatoren met toelichting (bladzijde 39 - 41).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- niet strijdig is met de financiële overzichten en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist op grond van de verslaggevings-voorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling agentschappen en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2023.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de financiële overzichten of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de financiële overzichten.

De leiding van het baten-lastenagentschap is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de financiële overzichten

Verantwoordelijkheden van de leiding van het baten-lastenagentschap voor de financiële overzichten

De leiding van het baten-lastenagentschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de financiële overzichten die het vermogen, de baten en lasten en de comptabele rechtmatigheid getrouw dienen weer te geven in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften die zijn opgenomen in de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder Regeling agentschappen en de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2023. In dit kader is de leiding van het baten-lastenagentschap verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die zij noodzakelijk acht om het opmaken van de financiële overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële overzichten

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële overzichten nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële overzichten afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het baten-lastenagentschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het baten-lastenagentschap en de toelichtingen die daarover bij de financiële overzichten zijn opgenomen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de financiële overzichten en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de financiële overzichten een getrouw beeld geven van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Kenmerk: 2023-0000069751

Wij communiceren met de leiding van het baten-lastenagentschap Shared Service Centrum-ICT onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 15 maart 2023

Auditdienst Rijk